

Natures Silencioses
Colección Ordoñez-Falcón de Fotografía

Comissaria: Glòria Picazo

DATA: del 6 de juliol al 24 de setembre de 2006

LLOC: Centre d'Art la Panera
Pl. de la Panera, 2 25002 Lleida
Tel. 973 262 185 lapanera@paeria.es

HORARI: de dimarts a divendres, de 10 a 14 h i de 17 a 20 h
Dissabtes, de 11 a 14 h i de 17 a 20 h
Diumenges i festius, d'11 a 14 h. Dilluns tancat.

Entrada gratuïta

Coproducció amb CDAN. Centro Arte y Naturaleza. Fundación Beulas, Osca.

PRESENTACIÓ

Aquest projecte expositiu es basa en una selecció d'obres de la col·lecció Ordoñez-Falcón de Fotografía per analitzar la recepció i el desenvolupament d'un dels gèneres tradicionals de la història de la pintura, com és la natura morta. L'arc temporal en què se situa el projecte va des dels inicis de la fotografia fins a l'actualitat.

Les primeres natures mortes, considerades com a gènere pictòric, daten de començament del segle XVII i, cap al 1660, l'Acadèmia Francesa ja introdueix aquesta temàtica en els seus debats artístics. Ara bé, no hem d'oblidar que, durant l'època romana, ja existia una categoria pictòrica similar a allò que més tard s'anomenaria natura morta i que ells citaven amb el nom de *xenia*, com ens recorden Filòstrat, Plini, Plató i Vitruvi. Com diu Norman Bryson, "els artistes anomenen *xenia* les pintures que representen coses enviades als invitats. Les figues, la mel, la cistella de cireres, la llet i els formatges (...) són aliments perquè els invitats se'ls preparin ells mateixos, com a part de la cerimònia amb què s'acull l'estranger (*xenios*) a l'*oikos* o casa". Des d'aquell moment la pintura que representa composicions basant-se en éssers inanimats, com ara animals morts, vegetals i objectes d'índole molt diversa, s'anirà prodigant al llarg dels segles, fins arribar a l'actualitat en la qual, per la selecció d'imatges mostrada en aquest projecte, veiem com continua essent un tema d'absoluta contemporaneïtat.

A través de les diferents èpoques s'ha pogut analitzar com aquest gènere ha anat acompanyat de nombroses interpretacions, les quals han fet possible que la natura morta sigui vista com un acte de pensament que es tradueix en una al·lusió al pas del temps, a la mort, al rebuig de les condicions de vida terrenal (com són les *vanitas*), als excessos de la vida, a l'opulència i/o a l'escassetat i a la condició social, i fins i tot política, que planteja.

ESFERA DOMÈSTICA

Robert Adams. *Colorado*, 1973
Colección Ordóñez – Falcón de Fotografía

Des que al segle XVII als Països Baixos va començar a formular-se un nou gènere en pintura, com era la natura morta, amb els segles transcorreguts, les seves lleis estètiques i les seves convencions formals s'han anat perpetuant. La natura morta insisteix a referir-se a aquest espai domèstic en què dominen els actes quotidians. Una quotidianitat que gira al voltant de la taula, de l'acte de menjar i beure i del repertori objectual dels que se serveix l'ésser humà per subsistir físicament i per dur a terme aquelles accions que formen part de la seva existència diària. Però, a la vegada, la natura morta i l'evolució del gènere han generat amb els segles transcorreguts la possibilitat de plantejar-ne altres lectures, que tan aviat poden estar relacionades amb plantejaments sociològics com revelar tot un sistema metafòric en el que la vida al voltant

de la taula permet entreveure altres aspectes: ideològics, econòmics, sexuals, etc.

ROBERT ADAMS · ROBERT BURROWS · PERE CATALÀ PIC · ERHARD DORNER · FERRAN FREIXA · JAN GROOVER · JOSÉ ANTONIO HERNÁNDEZ-DÍAZ · AGUSTIN JIMÉNEZ ESPINOZA · CHEMA MADOZ · RYUJI MIYAMOTO · ESKO MÄNNIKKÖ · GABRIEL OROZCO · JOAO PENALVA · IRVING PENN · GONZALO PUCH · MAN RAY · JOSEP SALA · JOOST SCHMIDT · LORNA SIMPSON · JOSEP SUDEK · WOLFGANG TILLMANS · JULIO YANGUAS

ARTIFICI NATURAL

Des que Caravaggio va pintar la seva elogiada Cistella de fruites, que avui es troba a la Pinacoteca Ambrosiana de Milà i que es considera com la primera pintura en la qual un tema humil i banal és recreat pel gran art, el gènere de la natura morta sovint ha mostrat i continua mostrant un component artificial, amb clars indicis escenogràfics quant a la disposició dels elements representats. Partint sempre d'objectes i elements reals i propers, que incideixen en la voluntat de mantenir-se en els cànons d'un realisme exacerbat, observem, no obstant això, recursos que s'inclinen per allò que és compositiu i escenogràfic, que fan que una bona part de les natures mortes presentin un marcat caràcter artificiós, que contrasta amb aquell principi de realitat que sempre les caracteritza.

ANÓNIMO · XOAN ANLEO · KARL BLOSSFELDT · JOAN FONTCUBERTA · EMILI GODÉS · OTHO LLOYD · HUMBERTO RIVAS · JAROSLAV RÖSSLER · MARGRIET SMULDERS · VALENTIN VALLHONRAT · EDWARD WESTON

EXCÉS

Guido Mocafico, Nature Morte au Citron.
Colección Ordóñez – Falcón de Fotografía

L'excés és una característica que sovint apareix en la representació de les natures mortes. Un excés que, en referir-se als aliments, tant pot presentar-se com l'abundància, la riquesa i l'ostentació, com inclinar-se cap a altres aspectes com la deixalla, la brutícia, el que és decrepít, abjecte..., adjectius, tots ells, que continuen evocant les situacions més terrenals de la nostra existència i a les quals la natura morta sempre s'ha anat referint a través dels segles. Enfront de la bellesa que representa la natura en tot el seu esplendor, se'ns mostra la lletjor implícita en els adjectius citats, amb un contingut

latent que insinua la seva forta càrrega emocional i metafòrica. Al mateix temps, actualitza el tema amb una aproximació contemporània i revela posicions crítiques sobre l'actual societat de l'abundància que impera en el primer món.

ROY ARDEN · GABRIEL CUALLADÓ CANDEL · JEAN-LOUIS GARNELL · EVELYN HOFER · GUIDO MOCAFICO · HOLGER NIEHAUS · Jr. PAUL OUTERBRIDGE · KENJI TOMAS · MARGARET WATKINS

VANITAS

Berenice Abbott, *Untitled (Dead Man)*, 1930
Colección Ordóñez – Falcón de Fotografía

El nom prové del llatí: vanitat. Com a subgènere pictòric, dins de l'àmbit de la naturalesa morta, apareix al segle XVII i s'imposa en el següent a Holanda. S'agrupaven objectes al·lusius a la brevetat de la vida humana i al caràcter transitori dels plaers i èxits terrenals. Calaveres, miralls, ceràmiques trencades, flors pansides, fulles menjades per insectes, aliments en descomposició i, en ocasions, rellotges, recordaven el curt període de temps que passem en aquest món. Des de l'etapa barroca, les vanitas s'han prodigat en la història de la pintura i han arribat fins i tot a l'Impressionisme. Van Gogh i Cézanne, entre molts altres pintors, s'interessaven pel tema, el qual ha persistit també en l'àmbit de la fotografia contemporània.

BERENICE ABBOT · HENRY BAILEY · ANA MENDIETA · DAIDO MORIYAMA · ARNOLD ODERMATT · IRVING PENN · ANDRES SERRANO · MANUEL VILARIÑO · JOEL-PETER WITKIN